

Arroitz, 2021eko urtarrilaren 25a

Arroizko gazteek hondakin-urei buruzko jardueretan parte hartu dute Ingurumen Heziketaren Munduko Eguna ospatzeko, NILSAko hezkuntza-programaren baitan

Arroizko ikastetxe publikoko Haur Hezkuntzatik Lehen Hezkuntzako seigarren mailara bitarteko neska-mutil guztiek parte hartu dute gaur goizean hondakin-ura tratatzeko prozesuari eta, oro har, ziklo hidrikoari buruzko tailerretan, NILSAren hezkuntza-programaren barruan. Arazketan aritzen den enpresa publikoa da NILSA, eta Nafarroako Gobernuak Lurralde Kohesio Departamentura atxikita dago. 09:00etatik 14:00etara, ia berrogeita hamar lagunek parte hartu dute “Zaindu dezagun ura”, “Uraren bidaia” eta “Adi urari” tailerretan. Lehenengo kasuan, aurkezpen bat, bideo interaktibo bat eta jolas digital bat erakutsi dira, eta hainbat esperimendu egin iturriko urarekin. Bigarrenean, arazketa etxeko elementu xumeen bidez ulertzea izan da jarduera, hala nola, txano batekin, kakao-hautsekin, tender motako pintzekin eta sukaldeko olio erabiliarekin.

Azkenik, hirugarren jardueraren bidez, txikienek hiri bateko hondakin-ura kudeatu dute.

Biharko, hilak 26, Sunbillako ikastetxe publikoko Lehen eta Bigarren Hezkuntzako haurrekin jarduerak egitea aurreikusita zegoen, Bidasoa ibaiaren ertzean. Ibaiara egiten diren bisiten helburua da uraren kalitatea egiaztatzea, hainbat parametro, hala nola fosforoa, oxigenoa edo nitrogenoa, neurtzea, arrain-hezkuntzari buruz ikastea eta naturarekin konektatzeko jarduera sensorial batez gozatzea, hau da, begiak itxita ibaiaren soinuak entzun eta usainak identifikatzea. Hala ere, prezipitazio handiak aurreikusten zirenez, jarduera horiek, efemeridearen ospakizunaren parte zirenak, hurrengo egunerako, hilak 27, atzeratu dira, eta horiek ere gelan egin beharreko tailerrak izango dira.

NILSAren hezkuntza-programaren helburua ez da soilik hondakin-urak arazteko prozesuaren berri ematea, baizik eta kontzientziatzea herritar gisa ingurumena eta gainerako izaki bizidunak (landareak eta animaliak, esaterako) errespetatu behar ditugula. Horrela nabarmendu da egun berezi batean, izan ere, urtarrilaren 26a Nazio Batuen Erakundeak (NBE) 1975etik Ingurumen Hezkuntzaren Mundu Eguna ezarri zuen.

Duela 46 urte, Ingurumen Hezkuntzako Nazioarteko Mintegia antolatu zen Belgraden, eta horrek ingurumen-hezkuntzaren printzipioak ezarri zituen NBEren programen esparruan. Gainera, *Belgradeko Gutuna* deiturikoa argitaratu zen. Gutun horren azken helburua hau da: “munduko biztanleria ingurumenaz eta haren arazoez kontziente eta arduratua sortzea, arazoei irtenbidea emateko helburuz bakarka zein taldean lan egiteko ezagutzarekin, gaitasunarekin, jarrerarekin, motibazioarekin eta konpromisoarekin”. Espiritu horrekin, NILSAk ingurumen-hezkuntzaren, uraren (martxoaren 22a) eta ingurumenaren (ekainaren 5a) munduko egunak ospatzen ditu gazteenekin, 1999an sortu zen hezkuntza-programaren esparruan. Programa hori guztiz doakoa da, hirueleduna (gaztelania, euskara eta ingelesa), eta Nafarroan bizi den edozein pertsonak egin dezake.

Eskaintzan sartzeko, besteak beste, tailerrak ikasgelan, ibaiak eta araztegiak bisitatzea, hitzaldiak 65 urtetik gorakoentzat (pandemiaren hasieratik bertan behera utzitako jarduera bakarra) eta udako programa berezia herri txikiarentzat, izaera ludikoagoa duena. Behar bereziak (entzumena, mugimendua, ulermena eta abar) dituzten pertsonentzat egokitutako bertsioak ere badaude, baita atal birtual bat ere, enpresa publikoaren webgunetik erabil daitekeena: www.nilsa.com

Joan den apiriletik, bederatzi atal eta eskuak garbitzeari buruzko joko digital bat ere egin daitezke webgunean; Candy Crush bideo-joko ezagunaren antzeko dinamika du jokoak. Eta hauek guztiak ere bai: zientzia arloko aplikazioak (**Murgil zaitez herritar zientzian**); ur-ekosistemetako izaki bizidunei buruzko bilduma-fitxak (**Aurki itzazu ibaiaren fauna eta flora**); uraren ziklo integralari buruzko albiste berdeak (**Albiste deigarriak**); hezkuntza-programan aurrez aurre landu ohi diren gaiari buruzko bideoak (**Etzetik**); tailer eta jardueretan erabilitako aurkezpenak, jolasak eta lan-materialak (**Jolastuko?**); txikientzako zein adinekoentzako eskulanak (**Eskulanak**); ura etxean arduraz erabiltzeari buruzko bilduma (**Ura zaintzeari buruzko tailerra**); ingurumen-praktika egoki baterako joko bat (**Asteko erronka**); eta ur birtualaren kontzeptua kontuan hartzen duten sukaldaritza-errezeta osasungarriak (**Ur-aztarna apaleko errezetak**). Gaztelaniazko bertsiok 7.828 bisita izan ditu, eta 2.195 bisita euskarazkoak.

Gogoan izan behar da 2020an, COVID-19a pandemiak ezarritako murrizketak gorabehera, parte-hartze presentzialak 4.144 pertsona hartu zituela, urteko urtaril, otsail eta urteko bigarren seihilekoan zehar. Haietatik, 2.973 parte-hartzaile eskolakoak izan ziren, eta gainerakoak, helduak. Martxoaren 13tik uztailaren 1era bitartean, programa birtuala baino ez zen izan, baina bigarren seihilekoaren zifra orokorrak aurreko urteetako oso antzekoak izan dira.